

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
У ВИЩІЙ ШКОЛІ ТА МЕТОДОЛОГІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ"
для студентів спеціальності
8.01810018 "Адміністративний менеджмент"
денної форми навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту.
Протокол № 1 від 25.12.2013 р.

Укладачі: Гриньова В. М.
Салун М. М.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Методика викладання у вищій школі та методологія наукових досліджень" для студентів спеціальності 8.01810018 "Адміністративний менеджмент" денної форми навчання / укл. В. М. Гриньова, М. М. Салун. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 52 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами, вміщено плани лекцій і практичних занять, матеріал для закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), рекомендації щодо оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів спеціальності 8.01810018 "Адміністративний менеджмент".

Вступ

Навчальна дисципліна "Методика викладання у вищій школі та методологія наукових досліджень" вивчає сукупність взаємопов'язаних засобів, методів, форм викладання економічних дисциплін у вищій школі та методів організації, проведення, оформлення результатів науково-дослідних робіт у економічній сфері.

Навчальна дисципліна "Методика викладання у вищій школі та методологія наукових досліджень" є нормативною навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" спеціальності 8.18010018 "Адміністративний менеджмент" денної форми навчання.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни "Методика викладання у вищій школі та організація наукових досліджень" складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 8.18010018 "Адміністративний менеджмент".

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, назва спеціальності, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 1801 "Специфічні категорії"	Нормативна
Модулів – 2	Назва спеціальності: 8.01810018 Адміністративний менеджмент	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково- дослідне завдання: "Формування ефективних господарських рішень на підприємстві з ураху- ванням ризику"		Семестр
Загальна кількість годин – 108		1-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітньо- кваліфікаційний рівень: магістр	18 год
		Практичні, семінарські
		16 год
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		72 год
		у тому числі ІНДЗ
		–
		Вид контролю
		диференційований залік
2 год		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 33 % до 67 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування в майбутніх фахівців сучасної системи поглядів та спеціальних знань у галузі організації навчального процесу у вищій школі, набуття практичних навичок щодо проведення різних видів наукових досліджень та формування обґрунтованих висновків за отриманими результатами.

Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

аналіз сучасної методики навчання та системи освіти України;

виявлення переваг та недоліків сучасної системи вищої освіти України;

розкриття сутності та функцій методології навчання;

здійснення аналізу інноваційних перетворень, що відбуваються у вищій школі України;

виявлення перспектив розвитку вищої школи України;

вивчення принципів проведення лекційного заняття у вищій школі;

виявлення переваг застосування колективних методів навчання;

аналіз ситуативної методики навчання та виявлення перспектив її застосування у ВНЗ України;

аналіз сучасної системи оцінювання знань студентів;

набуття навичок щодо проведення наукових досліджень.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес викладання економічних дисциплін у навчальних закладах України.

Предметом навчальної дисципліни є методологічні підходи до організації навчального процесу та загальні правила проведення наукових досліджень у вищій школі.

З метою кращого засвоєння навчального матеріалу дисципліни студенти повинні до його початку опанувати знаннями та навичками в галузі загальної економічної теорії та фахових економічних дисциплін. Навчальна дисципліна "Методика викладання у вищій школі та методологія наукових досліджень" безпосередньо пов'язана зі спеціальними дисциплінами: "Основи педагогіки та психології", "Педагогіка".

Необхідні знання і навички студенти здобувають на лекціях, семінарських заняттях з використанням активних методів навчання, а також у процесі самостійної роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент повинен:

знати:

термінологію, основні підходи та принципи організації навчального процесу та процесу проведення наукових досліджень у вищій школі; переваги та недоліки інноваційних перетворень у сучасному навчальному процесі ВНЗ;

вміти:

працювати з інформаційно-довідковими матеріалами про стан системи освіти України; проводити наукові дослідження, захищати отримані результати, обговорювати та оцінювати результати наукових досліджень колег; використовувати навчально-методичні розробки для формування матеріалу практичних та семінарських занять; систематизувати наукову інформацію та робити висновки; проводити індивідуальні науково-дослідні роботи теоретичного та практичного характеру.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
1	2	3
МВВШтаОНД1	Здійснювати навчально-методичні розробки для активізації пізнавальної активності студентів	Здатність виявляти функціональні проблеми індивідуального та групового навчання
		Здатність обґрунтовувати метод читання лекції, метод подання матеріалу, метод активізації пізнавальної активності студентів
		Здатність організувати семінар-дискусію, круглий стіл
		Здатність використовувати стандарти оцінювання контрольних заходів; формувати розгорнуті коментарі при проведенні оцінки
		Здатність використовувати сучасні інтегровані програмні продукти для розробки ситуаційних завдань

1	2	3
МВВШтаОНД2	Здійснювати наукові дослідження, захищати отримані результати	Здатність обґрунтовувати необхідність, доцільність використання окремих методів наукового дослідження
		Здатність розробляти документацію з планування, організації та контролю виконання НДР

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Методика викладання економічних дисциплін

Тема 1. Дидактика та методика викладання економічних дисциплін

1.1. Цілі, закони та принципи дидактики. Сутність та зміст дидактики. Об'єкт, предмет, завдання дидактики. Закони сучасного освітнього процесу. Науковість, наочність, доступність, свідомість й активність, систематичність та послідовність, міцність, зв'язок теорії з практикою як основні принципи освітнього процесу.

1.2. Особливості методики викладання економічних дисциплін. Взаємозв'язок освітніх технологій з роллю знань в економічному розвитку.

1.3. Методика викладання економічних категорій. Прийоми "нарощування", "відштовхування", "зіставлення" при викладенні економічних категорій.

Тема 2. Теорія вчення

2.1. Порівняльний аналіз парадигм вищої освіти. Парадигма викладання. Парадигма вчення.

2.2. Якості особи учня. Когнітивні якості. Креативні якості. Організаційні якості.

Тема 3. Сучасні методи навчання

3.1. *Методи вчення: суть, класифікація.* Мовні, наочні, практичні, академічні, активні, інтерактивні, прямі, дослідні, методи моделювання ситуацій, методи сумісного навчання.

3.2. *Методи вчення в ретроспективі освітнього процесу Європи і України.*

Тема 4. Пряме вчення. Лекція

4.1. *Характеристика методу прямого вчення.* Сутність, форми, переваги, недоліки.

4.2. *Лекція: суть, функції, види.*

4.3. *Структура лекції. Підготовка лекції.*

4.4. *Варіанти читання лекції.* Вибір варіанта читання лекції відповідно до освітніх цілей та індивідуального стилю викладача.

Тема 5. Дослідження та моделювання у навчальному процесі

5.1. *Метод дослідження при викладанні економічних дисциплін.* Сутність, форми, переваги, недоліки.

5.2. *Метод моделювання при викладанні економічних дисциплін.* Сутність, форми, переваги, недоліки.

Тема 6. Кооперативне вчення у вищій школі

6.1. *Кооперативне вчення: теоретичне коріння, ознаки.* Теорія соціальної взаємозалежності; когнітивно-розвиваюча теорія; біхевіоризм.

6.2. *Моделі спільного вчення.*

Тема 7. Семінарське заняття і його призначення

7.1. *Семінар. Роль викладача на семінарському занятті.* Пізнавальна, діяльнісна, контрольна функція семінарського заняття.

7.2. *Підготовка і поетапне проведення семінару. Форми семінару.*

7.3. *Критерії оцінки якості семінарського заняття:* індивідуальність, наочність, доступність, свідомість і активність, систематичність, міцність знань, науковість, зв'язок теорії з практикою.

Тема 8. Наочність при викладанні економічних дисциплін

8.1. Використання наочних посібників. Форми наочності. Внутрішня та зовнішня наочність викладання. Натуральні, словесно-образні і образотворчі форми зовнішньої наочності.

8.2. Методичні рекомендації по використанню засобів наочності.

Тема 9. Методика організації самостійної роботи студента

9.1. Сутність самостійної роботи.

9.2. Основні види самостійної роботи студентів: самостійна робота з літературою; підготовка до семінарів, заліків і іспитів; підготовка курсових і випускних кваліфікаційних робіт (випускна робота бакалавра, дипломна робота фахівця, магістра); виробнича і економічна практики; підготовка наукових доповідей для студентських конференцій.

Тема 10. Організація та проведення контролю в процесі навчання

10.1. Контроль: функції, форми, вимоги.

10.2. Загальна характеристика видів і способів опитування. Індивідуальне, фронтальне і комбіноване опитування. Бесіда, вправа, есе, тест як способи опитування.

10.3. Тест для визначення результатів навчання. Тест, тестове завдання і завдання в тестовій формі.

Змістовий модуль 2.

Організація науково-дослідних робіт

Тема 11. Характеристика наукової діяльності

11.1. Особливості наукової діяльності. Особливості індивідуальної наукової діяльності. Особливості колективної наукової діяльності.

11.2. Принципи наукового пізнання. Принцип детермінізму. Принцип відповідності. Принцип доповнення.

Тема 12. Засоби та методи наукового дослідження

12.1. Засоби наукового дослідження. Матеріальні, математичні, логічні, мовні засоби пізнання.

12.2. Методи наукового дослідження. Емпіричні та теоретичні методи наукового дослідження.

Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень

13.1. Науково-дослідний процес. Класифікація науково-дослідних робіт. Стадії науково-дослідного процесу.

13.2. Організаційна стадія науково-дослідного процесу. Аналіз стану об'єкта дослідження. Організаційно-методична підготовка дослідження.

13.3. Дослідна стадія науково-дослідного процесу. Створення нової інформації. Виконання досліджень із застосуванням теоретичних і експериментальних методів.

13.4. Узагальнення, апробація та реалізація результатів дослідження.

Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

14.1. Інформаційна база. Класифікація джерел інформації, що використовують у наукових дослідженнях.

14.2. Пошук та відбір інформації. Методика формування інформаційної бази дослідження.

14.3. Методика опрацювання інформаційних джерел.

Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження

15.1. Послідовність та стиль викладення матеріалу. Форма та зміст наукової роботи (доповідь, тези доповіді, наукова стаття, звіт із наукової роботи, реферат).

15.2. Структура та техніка оформлення наукового документа. Анотація, реферат, вступ, основна частина, висновки, список літератури, додатки.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекційні	семінарські, практичні	проведення підсумкового контролю	самостійна робота	
	виконання індивідуальних завдань	підготовка до занять				
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Методика викладання економічних дисциплін						
Тема 1. Дидактика та методика викладання економічних дисциплін		1				2
Тема 2. Теорія вчення		1				2
Тема 3. Сучасні методи навчання		1				2
Тема 4. Пряме вчення. Лекція		1	2		4	2
Тема 5. Дослідження та моделювання у навчальному процесі		1				2
Тема 6. Кооперативне вчення у вищій школі		1				2
Тема 7. Семінарське заняття і його призначення		1	2		4	2
Тема 8. Наочність при викладанні економічних дисциплін		1	2		4	2
Тема 9. Методика організації самостійної роботи студента		1	2		4	2
Тема 10. Організація та проведення контролю в процесі навчання		1				2
Разом за змістовим модулем 1		10	8		16	20
Змістовий модуль 2.						
Організація науково-дослідних робіт						
Тема 11. Характеристика наукової діяльності		2				2
Тема 12. Засоби та методи наукового дослідження		2	2		4	2
Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень		1	2		4	2

1	2	3	4	5	6	7
Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень		1	2		4	4
Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження		2	2		4	4
Разом за змістовим модулем 2		8	8		16	14
<i>Підготовка до диференційованого заліку</i>				6		
Диференційований залік				2		
Усього годин за модулем	108	18	16	8	32	34

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1.			
Методика викладання економічних дисциплін			
Тема 4. Прямечення. Лекція	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття</i></p> <p style="text-align: center;"><i>"Лекційний метод навчання у вищій школі":</i></p> 1. Правила підготовки до лекцій у сучасних ВНЗ. 2. Способи читання та оформлення лекцій	1	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 9; 16]

Продовження табл. 5.1

1	2	3	4
Тема 7. Семінарське заняття і його призначення	<i>Тема семінарського заняття "Дискусія у вищій школі та методика її проведення":</i> 1. Види дискусій. 2. Підготовка до семінару-дискусії. 3. Проведення дискусії: початок, підтримка, поживлення, завершення обговорення. 4. Рольові ігри. 5. Круглі столи	1	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 8; 9; 11; 15; 16]
Тема 8. Наочність при викладанні економічних дисциплін	<i>Тема семінарського заняття "Сучасні інформаційні технології при викладанні економічних дисциплін":</i> 1. Пріоритети та проблеми в розвитку нових інформаційних технологій в освіті. 2. Методичні рекомендації щодо використання наочних засобів навчання при викладанні економічних дисциплін	2	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 9; 11; 15; 16]
Тема 9. Методика організації самостійної роботи студента	<i>Тема семінарського заняття "Самостійна робота студентів":</i> 1. Роль викладача в управлінні самостійною роботою студента. 2. Самостійна робота з літературними джерелами. 3. Зворотній зв'язок при проведенні самостійної роботи	1	Основна: [1; 2]. Додаткова: [9; 11; 16]
Змістовий модуль 2. Організація науково-дослідних робіт			
Тема 12. Засоби та методи наукового дослідження	<i>Тема семінарського заняття "Організація наукових досліджень у вищій школі":</i> 1. Наукове дослідження: його ознаки та особливості. 2. Загальна схема наукового дослідження	2	Основна: [3]. Додаткова: [4; 6; 10; 12 – 14; 17]
Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень	<i>Тема семінарського заняття "Методика виконання різних видів досліджень":</i> 1. Методика виконання теоретичних досліджень. 2. Методика проведення експериментальних досліджень	1	Основна: [3]. Додаткова: [4; 10; 14]
Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	<i>Тема семінарського заняття "Інформаційне забезпечення науково-дослідного процесу":</i> 1. Типи наукових документів, сфера їх формування та використання. 2. Закономірності зростання, розсіювання та старіння наукових документів. 3. Аналіз документальних інформаційних потоків	2	Основна: [3]. Додаткова: [4; 6]

1	2	3	4
Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження	<p><i>Тема семінарського заняття "Оформлення результатів дослідження":</i></p> <p>1. Послідовність і стиль викладення результатів наукового дослідження.</p> <p>2. Види і форми усного представлення результатів дослідження.</p> <p>3. Види і форми письмового представлення результатів дослідження</p>	1	Основна: [3]. Додаткова: [4; 6; 10; 12 – 14; 17]
Усього годин		11	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Методика викладання економічних дисциплін	<i>Завдання 1.</i> Складання плану лекції. Відбір, систематизація матеріалу для формування конспекту лекції	1	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 9; 16]
	<i>Завдання 2.</i> Складання плану семінарського заняття. Відбір, систематизація матеріалу для проведення семінару-дискусії	1	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 8; 9; 11; 15; 16]
	<i>Завдання 3.</i> Розробка документації з контролю знань студентів у вищій школі	1	Основна: [1; 2]. Додаткова: [7; 16]

1	2	3	4
Змістовий модуль 2. Організація науково-дослідних робіт	<i>Завдання 4.</i> Формування мети, послідовності (плану) експериментального дослідження	1	Основна: [3]. Додаткова: [4;10; 14]
	<i>Завдання 5.</i> Оформлення результатів дослідного проекту відповідно до вимог у вигляді наукової статті, доповіді	1	Основна: [3]. Додаткова: [4; 6; 10; 12 – 14; 17]
Усього годин		5	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1.

Методика викладання економічних дисциплін

Тема 4. Пряме вчення. Лекція

Рівень 1. Скласти план лекції на тему: "Соціально-економічне значення нормування праці".

Рівень 2. За допомогою Інтернет-пошуку відібрати матеріал для формування конспекту лекцій. Систематизувати відібраний матеріал.

Рівень 3. Сформувати презентацію лекційного матеріалу.

Змістовий модуль 2.

Організація науково-дослідних робіт

Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень

Рівень 1. Сформувати доповідь для презентації результатів науково-дослідної роботи.

Рівень 2. Реформувати матеріал доповіді у наукову статтю, що містить структурні елементи наукової статті відповідно до вимог Постанови Президії ВАК України від 15.01.2003 р. № 7-05/01.

Рівень 3. Оформити статтю відповідно до вимог міжнародного наукового економічного журналу, що рецензується.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 67 % (72 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (108 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами навчальної дисципліни; підготовку до практичних, семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань у рамках підготовки до семінарських та практичних завдань за вивченою темою; написання творчої роботи за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою навчальної дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового контролю (заліку).

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань регламентації науково-дослідної роботи, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Методика викладання економічних дисциплін				
Тема 1. Дидактика та методика викладання економічних дисциплін	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	2	Презентація результатів	Основна: [1; 2]. Додаткова: [7; 11; 16]
Тема 2. Теорія вчення	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	2	Презентація результатів	Основна: [1; 2]. Додаткова: [7; 11; 16]
Тема 3. Сучасні методи навчання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	2	Презентація результатів	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 15]
Тема 4. Пряме вчення. Лекція	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи	6	Письмова контрольна робота за темами 1 – 3. Захист індивідуального завдання	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 9; 16]
Тема 5. Дослідження та моделювання у навчальному процесі	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	2	Презентація результатів	Основна: [1; 2]. Додаткова: [7; 11; 16]
Тема 6. Кооперативне вчення у вищій школі	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	2	Презентація результатів	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 8; 9; 11; 15; 16]

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 7. Семинарське заняття і його призначення	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	6	Захист індивідуального завдання	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 8; 9; 11; 15; 16]
Тема 8. Наочність при викладанні економічних дисциплін	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання творчого завдання	6	Захист індивідуального завдання. Перевірка творчого завдання	Основна: [1; 2]. Додаткова: [5; 9; 11; 15; 16]
Тема 9. Методика організації самостійної роботи студента	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	6	Захист індивідуального завдання	Основна: [1; 2]. Додаткова: [9; 11; 16]
Тема 10. Організація та проведення контролю в процесі навчання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань. Підготовка до контрольної роботи	2	Письмова контрольна робота за темами 5 – 10. Презентація результатів	Основна: [1; 2]. Додаткова: [7; 16]
Усього за змістовим модулем 1		36		
Змістовий модуль 2. Організація науково-дослідних робіт				
Тема 11. Характеристика наукової діяльності	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	2	Презентація результатів	Основна: [3]. Додаткова: [4; 6; 10; 12 – 14; 17]
Тема 12. Засоби та методи наукового дослідження	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	6	Захист індивідуального завдання	Основна: [3]. Додаткова: [4; 6; 10; 12 – 14; 17]
Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	6	Захист індивідуального завдання	Основна: [3]. Додаткова: [4; 10; 14]

1	2	3	4	5
Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	8	Захист індивідуального завдання	Основна: [2]. Додаткова: [4; 6]
Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження	Підготовка до контрольної роботи. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання творчого завдання	8	Письмова контрольна робота за темами 11 – 13. Перевірка творчого завдання	Основна: [3]. Додаткова: [4; 6; 10; 12 – 14; 17]
Усього за змістовим модулем 2		30		
Підготовка до диференційованого заліку		6		
Усього за модулем		72		

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Дидактика та методика викладання економічних дисциплін

1. Що ви розумієте під дидактикою?
2. Охарактеризуйте базові цілі та завдання дидактики.
3. Визначте предмет та об'єкт дидактики.
4. Охарактеризуйте основні закони сучасного освітнього процесу.
5. Дайте характеристику основним принципам дидактики.
6. Чим відрізняється предмет дослідження методики викладання економічних дисциплін від предмета загальної дидактики?
7. Визначте відмінні характеристики методики викладання економічних дисциплін.
8. У чому полягають особливості викладання економічних категорій?

Тема 2. Теорія вчення

1. Що означають такі поняття: "вчення", "викладання", "вчення", і "освіта"?
2. Які субстанційні основи парадигми викладання і парадигми вчення?
3. Назвіть і охарактеризуйте рівні засвоєння навчального матеріалу.

Тема 3. Сучасні методи навчання

1. Що означає метод вчення?
2. Чим відрізняється метод від прийому вчення?
3. Проведіть систематизацію методів вчення за різними критеріями.
4. Як співвідносяться: а) академічний метод і метод прямого вчення; б) інтерактивний метод, моделювання і спільне вчення?
5. Поясніть появу різних методів вчення в педагогічній практиці Європи та України.

Тема 4. Пряме вчення. Лекція

1. У чому особливості методу прямого вчення?
2. Назвіть позитивні і негативні сторони прямого вчення.
3. Чим відрізняється лекція від публічного виступу?
4. Яке призначення лекції в навчальному процесі?
5. Які основні структурні елементи виділяються в лекції?
6. Що слід робити лекторові, щоб добре виступити в аудиторії?
7. Назвіть умови повноцінного лекційного спілкування.
8. Яка роль пауз у лекційному спілкуванні?
9. Яким варіантом читання лекції ви б віддали перевагу і чому?

Тема 5. Дослідження та моделювання у навчальному процесі

1. Яким чином можна створити проблемну ситуацію? Наведіть конкретні приклади.
2. У чому особливості методу моделювання?
3. Чи має негативні сторони метод дослідження?
4. Що об'єднує методи дослідження і моделювання?

Тема 6. Кооперативне вчення у вищій школі

1. У чому суть і призначення методу кооперативного вчення?
2. Які теорії визначають основу кооперативного вчення?
3. Назвіть ключові етапи в теорії суперечки.
4. Чи можна виділити визначальний елемент при ефективній взаємодії в малій групі?
5. Назвіть моделі спільного вчення.

Тема 7. Семінарське заняття і його призначення

1. В чому полягає роль викладача на семінарському занятті?
2. Сформулюйте функції семінару.

3. У чому полягає підготовка викладача до семінару?
4. Назвіть типові форми семінарських занять для економічних дисциплін.
5. За якими критеріями оцінюється практичне заняття?

Тема 8. Наочність при викладанні економічних дисциплін

1. Охарактеризуйте сучасні форми зовнішньої наочності.
2. Назвіть типові недоліки форм зовнішньої наочності.
3. Охарактеризуйте основні принципи використання засобів зовнішньої наочності.
4. Яка роль наочних посібників у навчальному процесі?
5. Назвіть форми і види наочності, які використовуються при вивченні економічних дисциплін.
6. Які можна визначити наслідки дії засобів наочності на психіку тих, хто навчається?
7. Призначення технічних засобів вчення в навчальному процесі?
8. Яких методичних рекомендацій слід дотримуватися викладачеві при використанні засобів наочності?

Тема 9. Методика організації самостійної роботи студента

1. Дайте визначення самостійної роботи студентів.
2. У чому призначення самостійної роботи у вищій школі?
3. Яка роль викладача в організації самостійної роботи?
4. Яким методам ви б віддали перевагу при роботі з економічним текстом і чому?
5. Чим відрізняються випускна робота бакалавра, дипломна робота спеціаліста і магістра.
6. Перерахуйте принципи зворотного зв'язку.

Тема 10. Організація та проведення контролю в процесі навчання

1. Якими є функції контролю в освітньому процесі?
2. Які вимоги висуваються до навчального контролю?
3. Назвіть критерії визначення якості знань і навичок.
4. Чим відрізняється оцінка від відмітки?
5. Які форми і методи контролю використовуються в навчальному процесі викладання економічних дисциплін?

6. Для чого потрібне опитування?
7. За якими ознаками класифікують опитування?
8. Дайте визначення тестового завдання.
9. Структуруйте тестові завдання за рівнем засвоєння знань, навичок і вмінь.

Змістовий модуль 2.

Організація науково-дослідних робіт

Тема 11. Характеристика наукової діяльності

1. Дайте визначення індивідуальної наукової діяльності.
2. Дайте визначення колективної наукової діяльності.
3. Визначте особливості індивідуальної наукової діяльності.
4. Охарактеризуйте особливості колективної наукової діяльності.
5. У чому сутність детермінізму як принципу наукового пізнання?
6. У чому сутність відповідності як принципу наукового пізнання?
7. У чому сутність доповнення як принципу наукового пізнання?

Тема 12. Засоби та методи наукового дослідження

1. Які засоби можна віднести до матеріальних засобів пізнання?
2. Охарактеризуйте математичні засоби пізнання.
3. У чому полягає сутність логічних методів пізнання?
4. Дайте визначення мовним засобам пізнання.
5. Визначте сферу застосування окремих засобів наукового дослідження.
6. Охарактеризуйте емпіричні методи наукового дослідження.
7. Охарактеризуйте теоретичні методи наукового дослідження.
8. Структуруйте емпіричні методи наукового дослідження.
9. Структуруйте теоретичні методи наукового дослідження.

Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень

1. Дайте визначення науково-дослідного процесу.
2. Структуруйте науково-дослідні роботи.
3. Перерахуйте та дайте характеристику стадій науково-дослідного процесу.
4. У чому полягає організаційно-методична підготовка дослідження?
5. У рамках якої стадії науково-дослідного процесу проводять аналіз стану об'єкта дослідження?

6. У чому полягає дослідна стадія науково-дослідного процесу?
7. Які методи наукового дослідження є найбільш дієвими (затребуваними) на дослідній стадії науково-дослідного процесу?
8. Яким чином доцільно проводити узагальнення результатів дослідження?
9. Які документи можуть підтверджувати апробацію наукових досліджень?
10. Охарактеризуйте основні способи реалізації результатів дослідження.

Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

1. Що розуміється під терміном "джерело інформації" у наукових дослідженнях?
2. Дайте визначення терміна "інформаційна база дослідження".
3. Системно охарактеризуйте основні джерела інформації, що використовуються у наукових дослідженнях.
4. Подайте алгоритм дій щодо формування інформаційної бази дослідження.
5. Охарактеризуйте методи формування інформаційної бази дослідження.
6. Подайте алгоритм дій щодо опрацювання інформаційних джерел.
7. Яким методам ви б віддали перевагу при роботі з різними інформаційними джерелами і чому?

Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження

1. Чим відрізняється стиль викладення матеріалу при формуванні доповіді, тез доповіді, наукової статті, звіту з наукової роботи, реферату?
2. Охарактеризуйте зміст та структуру усної доповіді.
3. Охарактеризуйте зміст та структуру тез доповіді.
4. Охарактеризуйте зміст та структуру наукової статті.
5. Охарактеризуйте зміст та структуру реферату.
6. Надайте характеристику техніки оформлення наукового документа.
7. Подайте алгоритм дій щодо оформлення анотації наукової роботи.
8. Обґрунтуйте техніку написання висновків при оформленні наукової роботи.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальне здавання виконаних робіт.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації, метод проектної роботи (табл. 9.1 і 9.2).

Таблиця 9.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Дидактика та методика викладання економічних дисциплін	Лекція проблемного характеру з питання "Методика викладання економічних категорій", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 2. Теорія вчення	Міні-лекція з питання "Порівняльний аналіз парадигм вищої освіти", банки візуального супроводу
Тема 3. Сучасні методи навчання	Лекція проблемного характеру з питання "Методи вчення в ретроспективі освітнього процесу Європи і України", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

1	2
Тема 4. Пряме вчення. Лекція	Міні-лекція з питання "Вибір варіанта читання лекції відповідно до освітніх цілей та індивідуального стилю викладача", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 5. Дослідження та моделювання у навчальному процесі	Міні-лекція з питання "Метод моделювання при викладанні економічних дисциплін", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 6. Кооперативне вчення у вищій школі	Лекція проблемного характеру з питання "Теорія соціальної взаємозалежності; когнітивно-розвиваюча теорія; біхевіоризм"
Тема 7. Семінарське заняття і його призначення	Міні-лекція з питання "Критерії оцінки якості семінарського заняття", банки візуального супроводу
Тема 8. Наочність при викладанні економічних дисциплін	Міні-лекція з питання "Методичні рекомендації по використанню засобів наочності", банки візуального супроводу
Тема 9. Методика організації самостійної роботи студента	Лекція проблемного характеру з питання "Сутність самостійної роботи", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 10. Організація та проведення контролю в процесі навчання	Міні-лекція з питання "Тест, тестове завдання і завдання в тестовій формі", банки візуального супроводу
Тема 11. Характеристика наукової діяльності	Міні-лекція з питання "Принципи наукового пізнання", банки візуального супроводу
Тема 12. Засоби та методи наукового дослідження	Лекція проблемного характеру з питання "Емпіричні та теоретичні методи наукового дослідження", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень	Міні-лекція з питання "Науково-дослідний процес", банки візуального супроводу
Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Міні-лекція з питання "Методика формування інформаційної бази та опрацювання інформаційних джерел", банки візуального супроводу
Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження	Лекція проблемного характеру з питання "Форма та зміст наукової роботи", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про

виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

Таблиця 9.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
Тема 4. Пряме вчення. Лекція	<i>Завдання 1.</i> Складання плану лекції. Відбір, систематизація матеріалу для формування конспекту лекції	Робота в малих групах
Тема 7. Семінарське заняття і його призначення	<i>Завдання 2.</i> Складання плану семінарського заняття. Підбір, систематизація матеріалу для проведення семінару-дискусії	Робота в малих групах
Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень	Семінарське заняття. Тема: "Методика виконання різних видів досліджень"	Семінар-дискусія, презентації
Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Семінарське заняття. Тема: "Інформаційне забезпечення науково-дослідного процесу"	Семінар-дискусія, презентації
Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження	<i>Завдання 5.</i> Оформлення результатів дослідного проекту відповідно до вимог у вигляді наукової статті, доповіді	Робота в малих групах, презентації

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною

системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що визначає позитивний результат навчання – 60 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі диференційованого заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

захист індивідуальних завдань;

перевірка творчого завдання за заданою тематикою;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової

знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Письмова контрольна робота проводиться 3 рази за семестр та включає завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Зразок письмової контрольної роботи за темами 5 – 10

Варіант 3

1. Що з переліченого не відноситься до принципів дидактики:

- а) науковість;
- б) систематичність і послідовність;
- в) обумовленість елементів дидактики соціальним середовищем;
- г) доступність;
- д) наочність.

2. Які якості особи проявляє студент при створенні суб'єктивного продукту освіти?

3. Які функції виконує семінарське заняття, де пропонується написати твір (есе) на тему: "Економічна система, в якій я хотів би жити?"

4. За якими критеріями оцінюється якість семінарського заняття?

5. Співвіднесіть такі терміни з їх визначенням

1. Навчання	а) особиста індивідуальна діяльність, в якій реалізується досвід життєдіяльності людини; б) діяльність з передачі студентам знань, вмінь, навичок, життєвого досвіду; в) нормативно узгоджена діяльність суспільства, спрямована на вирішення навчальних завдань; г) функціонування і розвиток освітньої системи, єдність і розмежування вчення і навчання.
2. Вчення	
3. Викладання	
4. Освіта	

6. Визначте обмеження при використанні інтерактивного методу.

7. Який метод вчення (за способом передачі інформації в навчальному процесі) використовується при залученні студентів до процесу розробки економічних загадок?

8. Що ви розумієте під кооперативним вченням?
9. Перерахуйте ключові елементи кооперативного вчення.
10. Сформулюйте основну відмінність оцінки від відмітки.
11. Визначити переваги і недоліки лекції в навчальному процесі.
12. Охарактеризуйте елементи педагогічної взаємодії стосовно методики викладання економічних дисциплін.

Підсумкові бали за письмову контрольну роботу складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики. Максимальна кількість балів складає 4 бали. Тестові завдання 1 – 5 мають низький рівень складності і оцінюються в 0,2 бала кожний при коректному вирішенні. Тестові завдання 6 – 9 мають середній рівень складності і оцінюються в 0,3 бала кожний при коректному вирішенні. Завдання 10 – 12 потребують формулювання власної думки з поставленого запитання та її обґрунтування, тому оцінюються в 0,6 бала кожне за умови наявності логічно обґрунтованої відповіді.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання творчого завдання є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі диференційованого заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.1.

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання			Оцінка рівня сформованості компетентностей	
						Форми контролю	Максимальний бал
1	2	3	4			5	6
Змістовий модуль 1.							
Методика викладання економічних дисциплін							
Здатність виявляти функціональні проблеми індивідуального та групового навчання	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Дидактика та методика викладання економічних дисциплін. Тема 2. Теорія вчення	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Участь у дискусії, поточному опитуванні	2
		СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Контроль самостійної роботи не відбувається	
	2	Ауд.	2	Практичне заняття	<i>Тема семінарського заняття "Лекційний метод навчання у вищій школі":</i> 1. Правила підготовки до лекцій у сучасних ВНЗ. 2. Способи читання та оформлення лекцій <i>Завдання 1.</i> Складання плану лекції. Відбір, систематизація матеріалу для формування конспекту лекції	Активна участь у виконанні практичних завдань, індивідуальне опитування	2
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка виконання домашніх завдань	4

1	2	3	4		5	6	
Здатність обґрунтовувати метод читання лекції, метод подання матеріалу, метод активізації пізнавальної активності студентів	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Сучасні методи навчання. Тема 4. Пряме вчення. Лекція	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Участь у дискусії, поточному опитуванні	2
		СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Контроль самостійної роботи не відбувається	
	4	Ауд.	2	Практичне заняття	<p><i>Тема семінарського заняття "Дискусія у вищій школі та методика її проведення":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види дискусій. 2. Підготовка до семінару-дискусії. 3. Проведення дискусії: початок, підтримка, поживлення, завершення обговорення. 4. Рольові ігри. 5. Круглі столи. <p><i>Завдання 2.</i> Складання плану семінарського заняття. Підбір, систематизація матеріалу для проведення семінару-дискусії</p>	Активна участь у виконанні практичних завдань, індивідуальне опитування	2
						Поточна контрольна робота	4
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка виконання домашніх завдань	4

1	2	3		4		5	6
Здатність організувати семінар-дискусію, круглий стіл	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Дослідження та моделювання у навчальному процесі. Тема 6. Кооперативне вчення у вищій школі	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Участь у дискусії, поточному опитуванні	2
		СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Контроль самостійної роботи не відбувається	
Здатність використовувати сучасні інтегровані програмні продукти для розробки ситуаційних завдань	6	Ауд.	2	Практичне заняття	<i>Тема семінарського заняття "Сучасні інформаційні технології при викладанні економічних дисциплін":</i> 1. Пріоритети та проблеми в розвитку нових інформаційних технологій в освіті. 2. Методичні рекомендації щодо використання наочних засобів навчання при викладанні економічних дисциплін	Активна участь у виконанні практичних завдань, індивідуальне опитування	2
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка виконання домашніх завдань	4
Здатність використовувати стандарти оцінювання контрольних заходів; формувати розгорнуті коментарі при проведенні оцінки	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Семінарське заняття і його призначення. Тема 8. Наочність при викладанні економічних дисциплін	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Участь у дискусії, поточному опитуванні	2
		СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Контроль самостійної роботи не відбувається	

1	2	3	4	5	6	7	8
Здатність використовувати стандарти оцінювання контрольних заходів; формувати розгорнуті коментарі при проведенні оцінки	8	Ауд.	2	Практичне заняття	<p><i>Тема семінарського заняття "Самостійна робота студентів":</i></p> <p>1. Роль викладача в управлінні самостійною роботою студента.</p> <p>2. Самостійна робота з літературними джерелами.</p> <p>3. Зворотній зв'язок при проведенні самостійної роботи.</p> <p><i>Завдання 3.</i> Розробка документації з контролю знань студентів у вищій школі</p>	Активна участь у виконанні практичних завдань, індивідуальне опитування	2
						Перевірка творчого завдання за темою 3	12
		СРС	6	Підготовка до занять		Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка виконання домашніх завдань
Здатність використовувати сучасні інтегровані програмні продукти для розробки ситуаційних завдань	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Методика організації самостійної роботи студента. Тема 10. Організація та проведення контролю в процесі навчання	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Участь у дискусії, поточному опитуванні	2
		СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Контроль самостійної роботи не відбувається	

1	2	3	4	5	6		
Змістовий модуль 2.							
Організація науково-дослідних робіт							
Здатність обґрунтовувати необхідність, доцільність використання окремих методів наукового дослідження	10	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема семінарського заняття "Організація наукових досліджень у вищій школі": 1. Наукове дослідження: його ознаки та особливості. 2. Загальна схема наукового дослідження	Здача практичних завдань	2
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Поточна контрольна робота	4
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка виконання домашніх завдань	4
	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Характеристика наукової діяльності	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Участь у дискусії, поточному опитуванні	2
		СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Контроль самостійної роботи не відбувається	

1	2	3	4	5	6	7	8
Здатність обґрунтовувати необхідність, доцільність використання окремих методів наукового дослідження	12	Ауд.	2	Практичне заняття	<p><i>Тема семінарського заняття "Методика виконання різних видів досліджень":</i></p> <p>1. Методика виконання теоретичних досліджень. 2. Методика проведення експериментальних досліджень. <i>Завдання 4.</i> Формування мети, послідовності (плану) експериментального дослідження</p>	Активна участь у виконанні практичних завдань, індивідуальне опитування	2
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка виконання домашніх завдань	4
Здатність розробляти документацію з планування, організації та контролю виконання НДР	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 12. Засоби та методи наукового дослідження	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Участь у дискусії, поточному опитуванні	2
		СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Контроль самостійної роботи не відбувається	
	14	Ауд.	2	Практичне заняття	<p><i>Тема семінарського заняття "Інформаційне забезпечення науково-дослідного процесу":</i></p> <p>1. Типи наукових документів, сфера їх формування та використання. 2. Закономірності зростання, розсіювання та старіння наукових документів</p>	Активна участь у виконанні практичних завдань, індивідуальне опитування	2

1	2	3	4	5	6	7	8
Здатність розробляти документацію з планування, організації та контролю виконання НДР	14	СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка виконання домашніх завдань	4
	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень. Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Участь у дискусії, поточному опитуванні	2
		СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Контроль самостійної роботи не відбувається	
	16	Ауд.	2	Практичне заняття	<i>Тема семінарського заняття "Оформлення результатів дослідження":</i> 1. Послідовність і стиль викладення результатів наукового дослідження. 2. Види і форми усного представлення результатів дослідження. 3. Види і форми письмового представлення результатів дослідження. <i>Завдання 5.</i> Оформлення результатів дослідного проекту відповідно до вимог у вигляді наукової статті, доповіді	Здача практичних завдань	2

1	2	3	4	5	6	7	8
Здатність розробляти документацію з планування, організації та контролю виконання НДР		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка виконання домашніх завдань	2
	17	Ауд.	2	Лекція	Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Участь у дискусії, поточному опитуванні	2
		СРС	8	Підготовка до занять		Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка творчого завдання за темами 8, 9
							Контроль самостійної роботи не відбувається
Всього годин			108	Загальна максимальна кількість балів з навчальної дисципліни			100

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблиця 11.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота															Сума
Змістовий модуль 1. Методика викладання економічних дисциплін										Змістовий модуль 2. Організація науково-дослідних робіт					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	100
4	4	5	11	3,5	3,5	11,5	5,5	5	5	7	5	7	11	12	

Примітка. T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 11.3.

Таблиця 11.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістовного модуля		лекції	практичні	ДЗ	поточні КР	творче завдання (індивідуальне завдання)	Сума
1	2	3	4	5	6	7	8
Тема 1. Дидактика та методика викладання економічних дисциплін. Тема 2. Теорія вчення	1-й тиждень	2					2
	2-й тиждень		2	4			6
Тема 3. Сучасні методи навчання. Тема 4. Пряме вчення. Лекція	3-й тиждень	2					2

Закінчення табл. 11.3

1	2	3	4	5	6	7	8
Тема 5. Дослідження та моделювання у навчальному процесі. Тема 6. Кооперативне вчення у вищій школі	4-й тиждень		2	4	4		10
	5-й тиждень	2					2
Тема 7. Семінарське заняття і його призначення. Тема 8. Наочність при викладанні економічних дисциплін	6-й тиждень		2	4			6
	7-й тиждень	2					2
Тема 9. Методика організації самостійної роботи студента. Тема 10. Організація та проведення контролю в процесі навчання	8-й тиждень		2	4		12	18
	9-й тиждень	2					2
Тема 11. Характеристика наукової діяльності	10-й тиждень		2	4	4		10
	11-й тиждень	2					2
Тема 12. Засоби та методи наукового дослідження	12-й тиждень		2	4			6
	13-й тиждень	2					2
Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень. Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	14-й тиждень		2	4			6
	15-й тиждень	2					2
	16-й тиждень		2	2	4		8
Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження	17-й тиждень	2				12	14
Сума		18	16	30	12	24	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4). Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

12. Рекомендована література**12.1. Основна**

1. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навч. посібн. / Л. О. Кіржнер, Т. І. Лепейко; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2006. – 95 с.

2. Основи методики викладання у вищій школі [Текст] : текст лекцій з дисципліни "Методика викладання загальноінж. дисциплін" / О. С. Пономарьов, С. М. Резнік ; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". – Х. : НТУ "ХПІ", 2008. – 59 с.

3. Основи наукових досліджень у вищому навчальному закладі [Текст] : навч. посібн. / А. Г. Данилкович ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К. : КНУТД, 2010. – 294 с.

12.2. Додаткова

4. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень [Текст] : [підручник для бакалаврів, магістрантів і аспірантів екон. спец. вищ. навч. закл. освіти] / М. Т. Білуха. – К. : АБУ, 2002. – 479 с.

5. Вербицкий А. А. Вктивное обучение в высшей школе: контекстный подход / А. А. Вербицкий. – М. : Высшая школа, 1997. – 380 с.

6. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. / А. В. Демківський, П. І. Безус. – К. : Акад. муніцип. упр., 2012. – 276 с.

7. Крикун О. О. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навч. посібн. / О. О. Крикун ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х. : ХНУ, 2012. – 235 с.

8. Мажник Н. А. Психологія і педагогіка : навч. посібн. / Н. А. Мажник, Л. О. Сасіна. – Х. : ІНЖЕК, 2003. – 199 с.

9. Методика викладання предмета у вищій школі і Болонський процес [Текст] : конспект лекцій / [уклад. : І. В. Кібич] ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : ЧНУ, 2011. – 55 с.

10. Методологія і методи наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. / О. М. Лівінський [та ін.] ; за ред. О. М. Лівінського ; Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка. – Глухів : РВВ ГНПУ, 2012. – 173 с.

11. Навчально-методичний комплекс з дисципліни "Методика викладання у вищій школі" [Текст] / [уклад. : О. Є. Коваль, М. М. Корман] ; Терноп. нац. екон. ун-т, ф-т банк. бізнесу. – Тернопіль : ТНЕУ, 2007. – 174 с.

12. Нащекина О. Н. Методология научных исследований [Текст] : учебн. пособ. / О. Н. Нащекина, И. В. Тимошенко ; Нац. техн. ун-т "Харьк. политехн. ин-т" . – Х. : НТУ "ХПИ", 2011. – 303 с.

13. Папковская П. Я. Методология научных исследований [Текст] : курс лекций [для студентов, аспирантов, преподавателей вузов] / П. Я. Папковская. – Мн. : Информпресс, 2002. – 175 с.

14. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст] : [навч. посібн. для вищ. навч. закл.] / І. С. П'ятницька-Позднякова. – К. : Центр навч. л-ри, 2003. – 115 с.

15. Сидоренко О. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / О. Сидоренко, В. Чуба. – К. : Центр інновацій та розвитку, 2001. – 256 с.

16. Терентьева Н. О. Методика викладання економічних дисциплін у вищій школі [Текст] : навч. посібн. / Н. О. Терентьева, В. В. Кузьменко. – Херсон : РІПО, 2010. – 150 с.

17. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. / В. Є. Юринець ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : ЛНУ, 2011. – 179 с.

12.3. Інформаційні ресурси

18. Борисова И. И. Интерактивные формы и методы обучения в высшей школе [Электронный ресурс] / И. И. Борисова, Е. Ю. Ливанова. – Режим доступа : http://bib.convdocs.org/v40550/%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B8.%D0%B8.,_%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B5.%D1%8E._%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%8B%D0%B5_%D1%84%

D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%8B_%D0%B8_%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D1%8B_%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F_%D0%B2_%D0%B2%D1%8B%D1%81%D1%88%D0%B5%D0%B9_%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5.

19. Картушов В. К. Современные методы, средства и формы обучения [Электронный ресурс] / В. К. Картушов. – Режим доступа : http://bib.convdocs.org/v35442/%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%83%D1%88%D0%BE%D0%B2_%D0%B2.%D0%BA._%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D0%B5_%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D1%8B,%_%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D0%B8_%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%8B_%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F.

20. Метешкин К. А. Основы организации, функционирования и перспективы развития системы "высшая школа Украины" [Текст] монография / К. А. Метешкин ; Харьк. нац. акад. город. хоз-ва. – Х. : ХНАГХ, 2010. – 309 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.vuzlib.org/articles/95-%D0%92%D1%8B%D1%81%D1%88%D0%B0%D1%8F_%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B8%D0%BD%D1%8B_%E2%80%93%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%88%D0%BA%D0%B8%D0%BD_%D0%9A_%D0%90/1.html.

21. Осин А. В. Электронные образовательные ресурсы нового поколения [Электронный ресурс] / А. В. Осин, И. И. Калина. – Режим доступа : http://bib.convdocs.org/v20220/%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BD_%D0%B0.%D0%B2.,_%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%B8.%D0%B8._%D1%8D%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D0%B5_%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8B%D0%B5_%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D1%8B_%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F_%D0%B2_%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%85_%D0%B8_%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B0%D1%85.

22. Хвесеня Н. П. Методика преподавания экономических дисциплин : учебн.-метод. комплекс / Н. П. Хвесеня, М. В. Сакович. – Мн. : БГУ, 2006. – 116 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://учебникfree.com/prepodavaniya-metodiki/metodika-prepodavaniya-ekonomicheskikh.html>.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Методика викладання у вищій школі та методологія наукових досліджень" за Національною рамкою кваліфікацій України

45

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Дидактика та методика викладання економічних дисциплін					
Здатність виявляти функціональні проблеми індивідуального та групового навчання	Сутність методології навчання	Сутність інструментальної, пошукової, пояснювальної, регулюючої, кумулятивної функції методології	Проводити дослідження виконання функцій поточної методики викладання матеріалу	Виявляти функціональні проблеми індивідуального та групового навчання	Систематизувати та узагальнювати інформацію про отримані результати
Тема 2. Теорія вчення					
Здатність виявляти функціональні проблеми індивідуального та групового навчання	Психологічні характеристики індивіда	Мета, завдання, продуктивність навчання, використовувана система стимулів, темп навчання, головний агент освітнього процесу у сучасних парадигмах вищої освіти	Проводити дослідження виконання функцій поточної методики викладання матеріалу	Виявляти функціональні проблеми індивідуального та групового навчання	Систематизувати та узагальнювати інформацію про отримані результати

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Сучасні методи навчання					
Здатність обґрунтовувати метод подання матеріалу, метод активізації пізнавальної активності студентів	Сутність методів навчання	Класифікація методів навчання	Обрати метод навчання, що відповідає змісту, формі, способу навчання	Виявляти прийоми, що заохочують до навчання	Обґрунтовувати метод подання матеріалу, метод активізації пізнавальної активності студентів
Тема 4. Пряме вчення. Лекція					
Здатність обґрунтовувати метод читання лекції, метод подання матеріалу, метод активізації пізнавальної активності студентів	Характеристики методу прямого навчання	Правила підготовки до лекційних занять. Способи читання та оформлення лекцій. Способи залучення студентів до активної участі в лекції	Складати план лекції відповідно до вимог нормативної бази навчання. Відбирати, систематизувати матеріал для формування конспекту лекцій	Виявляти тези, що заохочують дискусію на лекції	Обґрунтовувати метод читання лекції, метод подання матеріалу, метод активізації пізнавальної активності студентів

1	2	3	4	5	6
Тема 5. Дослідження та моделювання у навчальному процесі					
Здатність обґрунтовувати метод читання лекції, метод подання матеріалу, метод активізації пізнавальної активності студентів	Характерні риси дослідження та моделювання як методів подання матеріалу	Способи реалізації дослідження та моделювання, як методів подання матеріалу	Застосовувати способи реалізації дослідження та моделювання для активізації пізнавальної активності студентів	Виявляти матеріал, що потребує представлення за допомогою дослідження та моделювання як методів подання матеріалу	Проводити дослідження та моделювання для подання матеріалу, для активізації пізнавальної активності студентів
Тема 6. Кооперативне вчення у вищій школі					
Здатність організувати семінар-дискусію, круглий стіл	Сутність сумісного навчання	Теорії кооперативного (сумісного) навчання: теорія соціальної взаємозалежності, когнітивно-розвиваюча теорія, біхеовіризм	Застосовувати методики кооперативного навчання	Виявляти матеріал, що передбачає використання кооперативного навчання для ефективного його засвоєння	Проводити аналіз роботи групи
Тема 7. Семінарське заняття і його призначення					
Здатність організувати семінар-дискусію, круглий стіл	Сутність семінарського заняття; співвідношення лекції та семінару	Форми та методи проведення дискусій на різних видах занять	Володіти методами підготовки та проведення дискусії	Інтерпретувати результати дискусії	Організувати семінар-дискусію, круглий стіл

1	2	3	4	5	6
Тема 8. Наочність при викладанні економічних дисциплін					
Здатність використовувати сучасні інтегровані програмні продукти для розробки ситуаційних завдань	Види наочного матеріалу	Форми та функції наочності при викладанні економічних дисциплін	Виконувати правила щодо використання засобів наочності при викладанні економічних дисциплін	Проводити відбір засобів наочності при викладанні економічних дисциплін	Обґрунтовувати види та форми наочних засобів найбільш ефективні при викладанні економічних дисциплін
Тема 9. Методика організації самостійної роботи студента					
Здатність використовувати сучасні інтегровані програмні продукти для розробки ситуаційних завдань	Зміст та сутність самостійної роботи студента у вищому навчальному закладі	Сутність та завдання кейс-методу. Класифікація основних аспектів ситуаційної вправи	Розробляти план проведення ситуаційної вправи	Розробляти ситуаційне завдання відповідно до функціонального поля ситуаційної вправи	Використовувати сучасні інтегровані програмні продукти для розробки ситуаційних завдань
Тема 10. Організація та проведення контролю в процесі навчання					
Здатність використовувати стандарти оцінювання контрольних заходів; формувати розгорнуті коментарі при проведенні оцінки	Види контрольних заходів, що використовуються у вищому навчальному закладі	Види контролю знань у вищій школі. Методи оцінювання знань у вищій школі	Планувати контрольну діяльність. Формувати вимоги до різних видів контролю знань	Розробляти документацію з контролю знань студентів у вищій школі	Використовувати стандарти оцінювання контрольних заходів. Формування розгорнутих коментарів при проведенні оцінки

1	2	3	4	5	6
Тема 11. Характеристика наукової діяльності					
Здатність обґрунтовувати необхідність, доцільність використання окремих методів наукового дослідження	Основні характеристики наукової діяльності. Зміст та послідовність виконання НДР та ОКР	Сутність, ознаки, особливості проведення наукового дослідження	Використовувати типову послідовність проведення наукового дослідження	Інтерпретувати результати досліджень, проводити їх системний та динамічний аналіз	Обґрунтовувати необхідність, доцільність використання окремих методів наукового дослідження
Тема 12. Засоби та методи наукового дослідження					
Здатність обґрунтовувати необхідність, доцільність використання окремих методів наукового дослідження	Емпіричні та теоретичні методи наукового дослідження	Сутність та методика проведення теоретичних досліджень. Сутність та методика проведення експериментальних досліджень	Проводити теоретичні дослідження	Формувати мету та послідовність (план) експериментального дослідження	Розробляти пропозиції щодо реалізації результатів теоретичних та експериментальних досліджень
Тема 13. Організація та проведення наукових досліджень					
Здатність розробляти документацію з планування, організації та контролю виконання НДР	Зміст етапів виконання НДР	Сутність, послідовність написання та захисту студентського дослідницького проекту	Оформлювати результати студентського дослідницького проекту відповідно до вимог у вигляді пояснювальної записки, реферату, наукової статті, тез, доповіді	Узгодження дій виконавця та керівника НДР	Обґрунтовувати пропозиції щодо коригування планів дослідження

1	2	3	4	5	6
Тема 14. Інформаційне забезпечення наукових досліджень					
Здатність розробляти документацію з планування, організації та контролю виконання НДР	Сутність інформаційної бази дослідження	Зв'язки інформаційної та дослідницької діяльності	Проводити пошук та відбір інформації для проведення наукового дослідження	Узгоджувати роботи щодо обробки джерел інформації	Обґрунтовувати попередні висновки отримані на основі систематизації достовірних джерел інформації
Тема 15. Методика і техніка оформлення результатів дослідження					
Здатність розробляти документацію з планування, організації та контролю виконання НДР		Сутність, послідовність написання та захисту студентського дослідницького проекту	Оформлювати результати студентського дослідного проекту відповідно до вимог у вигляді пояснювальної записки, реферату, наукової статті, тез, доповіді	Узгодження дій виконавця та керівника НДР	Обґрунтовувати пропозиції щодо коригування планів дослідження

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	10
5. Теми та плани семінарських занять.....	12
6. Теми практичних занять	14
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	15
7. Самостійна робота.....	16
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики.....	19
8. Індивідуально-консультативна робота	24
9. Методи навчання	24
10. Методи контролю	27
11. Розподіл балів, які отримують студенти	31
12. Рекомендована література.....	42
12.1. Основна	42
12.2. Додаткова	42
12.3. Інформаційні ресурси.....	43
Додатки.....	45

